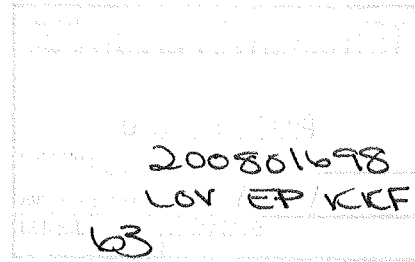

POLITIET

POLITIDIREKTORATET

Justis- og politidepartementet
Sivilavdelingen
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Dens referanse
200801698

Vår referanse
2008/03106-8 008

Dato
02.06.2009

Høringssvar - forslag til ny skiftelovgivning

Vi viser til høringsbrev av 25. november 2008 fra Det Kongelige Justis- og Politidepartement om ovennevnte Politidirektoratet er etter kontakt med departementet innvilget fristutsettelse for å avgi merknader til høringen til 1. juni 2009.

Politidirektoratet viser innledningsvis til at direktoratet ved brev av 1. desember 2008 ved en feil har gitt uttrykk for at direktoratet ikke har merknader til høringsutkastet.

Politidirektoratet har forelagt høringen for politidistriktene, samt Namsfogden i Oslo. Innen fristen er det mottatt svar fra følgende politidistrikt: Asker og Bærum v/namsfogden, Rogaland, Haugaland og Sunnhordland samt fra namsfogden i Oslo. Det er også kommet innspill fra Sivilfaglig forum i Nordmøre og Romsdal politidistrikt. Tilbakemeldingene er i noen sammenhenger innarbeidet i direktoratets uttalelse. I andre sammenhenger der det henviset direkte til disse. Svarene fra politidistriktene og namsfogden i Oslo følger vedlagt i kopi.

Politidirektoratet vil bemerke følgende til høringsforslaget:

Dødsfallregistrering og veiledning

Dødsfall skal i dag meldes til "lensmannen, namsfogden, politistasjon med sivile rettspleieoppgaver eller til tingretten", jf. skifteloven § 12 litra a første ledd.

Vi har merket oss at endringene som foreslås i hovedsak har som mål å gjøre de aktuelle delene av lovverket mer oversiktlig samt å sikre publikum en veiledning med høy kompetanse.

Sammenfatningsvis foreslår utvalget at bare én instans i hvert distrikt skal motta melding om dødsfall. Dette bør være samme instans som forestår den videre skiftebehandlingen. Derved unngås dobbeltføringer og uklarhet med hensyn til ansvarsfordeling og veiledningsplikten. Utvalget foreslår på denne bakgrunn at oppgavene legges til tingrettene. Dette innebærer at domstolenes saksbehandlingssystem vil være oppdatert med de til enhver tid meldte dødsfall. Lensmannen, namsfogden, politistasjon med sivile rettspleieoppgaver vil i så fall fullt ut bli løst fra oppgavene knyttet til dødsfallbehandlingen.

Politidirektoratet

Post: Postboks 8051 Dep., 0031 Oslo
Besøk: Hammersborggata 12
Tlf: 23 36 41 00 Faks: 23 36 42 96
E-post: politidirektoratet@politiet.no

Org. nr.: 982 531 950 mva
Bankgiro: 7694.05.02388

Tilbakemeldingene fra politidistriktene viser delte meninger med hensyn til utvalgets konklusjon om at tingrettene skal overta all dødsfallregistrering og veiledning ved dødsfall. Asker og Bærum politidistrikt, Haugaland og Sunnhordland politidistrikt samt Siviltfaglig Forum i Møre og Romsdal politidistrikt er i mot endringsforslaget. Disse mener at hensynet til publikum tilsier at dagens regulering i § 12 bør videreføres i ny lov § 2-1. Rogaland politidistrikt og namsfogden i Oslo støtter endringsforslaget og mener at en sentralisering av oppgavene vil gi god service og bedre rettsikkerhet til publikum. Slik Politidirektoratet ser det er det mindre enheter med større avstand til nærmeste tingrett som har størst motforestilling mot den foreslåtte sentraliseringen.

Nedenfor er gjengitt ulike begrunnelser for og imot endringsforslaget samt hvilke politidistrikt som har oppgitt de ulike begrunnelsene.

Haugland og Sunnhordland politidistrikt viser til at den foreslåtte ordningen vil kunne gi et dårligere tilbud til publikum, se tekst i kursive nedenfor. Synspunktet får støtte i tilbakemeldingene mottatt fra Asker og Bærum politidistrikt v/ namsfogden og fra Siviltfaglig Forum i Nordmøre og Romsdal politidistrikt. Det er et felles ønske om å beholde ordningen som den er i dag da den ivaretar gammel innarbeidet tradisjon, gir større kontaktflate og bedre service til publikum. Namsfogden i Asker og Bærum politidistrikt peker også på viktigheten av at politiet har tilstrekkelig lokalkunnskap. Ved en overføring av oppgaven til tingretten vil man miste denne kilden for tilegnelse av lokalkunnskap. Det påpekes videre at en klar arbeidsfordeling og en god utnyttelse av de ressursene det enkelte kontor besitter kan oppnås ved et godt samarbeid mellom namsmenn og tingrettene. Dobbelbehandlingsproblemet bør videre kunne løses ved bedre samkjøring gjennom datatekniske løsninger. Haugland og Sunnhordland politidistrikt uttaler:

” Utan at ein har lese heile dokumentet, kan det synast som om det ligg føre ei kraftig underundring av den arbeidsmengda som i dag vert utført på lokale lensmannskontor i distrikta. Det vert heida at graverferdsbyråa samlar inn og leverer alle opplysningar. I vårt politidistrikt er dette svært uvanleg. I mange tilfelle kjem det inn berre ei melding med ein kontaktperson oppgitt. Lensmannskontoret må så, i kontakt med dei pårørande, henta inn nødvendige opplysningar. Ofte vil det samtidig bli levert ut nødvendige skjema og gitt hjelp med utfylling. Sjølv om det er kommentert i pkt. 7.2.1.2 at det er store skilnader på by og land, kan ein få inntrykk av at konklusjonane i dokumentet byggjer på opplysningar frå sentrale strom og at det verkelege liv i mykje av landet ikkje er lagt vekt på.

Publikum

Det er her snakk om folk som er inne i ei vanskeleg tid. Mange av dei er eldre og dei har begrensa kunnskapar om data, internett m.m. Ein del har og slutta å kjøra bil. På landsbygda er det lenge mellom bussavgangar. Ein tur til tingretten vert då gjerne ein dagstur. Alternativet er taxi eller at ein eller annan pårørande kjører. I vårt politidistrikt vil dei med lengst reiseveg ha mellom 2 og 3 timar i bil kvar vegg. Ein kan ikkje sjå fornuftige grunnar for at publikum skal påførast ekstra byrder når det i dag finnes eit kontor lokalt der ein kan få den hjelp som trengst. Det finnes svært mykje god kompetanse på dette feltet ute på lensmannskontora og publikum har tradisjon for å gå der for å få hjelp.

Arbeidsmengde

Det kan stillast spørsmål ved om det er uordentleg den ekstra arbeidsmengde tingrettane vil få når dei skal overta all den rådgjeving som i dag skjer på lensmannskontora. Svært mange

saker er berre utfylling av uskifteerkl. og heimsovergang på fast eigedom. Dei fleste slike saker blir nok i dag ordna på lensmannskontor eller privat. Dei saker som i dag endar hos tingretten er dei med større utfordringar. Vil tingretten ha kapasitet til hjelpe alle? Står ein ikkje i fare for at saksmengda vert så stor at dei ikkje har tid til å hjelpe dei som verkeleg treng det?"

Namsfogden i Oslo og Rogaland politidistrikt støtter endringsforslaget. Det pekes på at en samling av oppgavene vil, tilsvarende som for sivil rettspleie på grunnplanet, føre til en mer enhetlig organisering, likebehandling og faglig utvikling til beste for publikum. En vil også unngå dobbeltarbeid og dobbelregistrering i forbindelse med dødsfall. Selv om lensmannsdistriktene har lang tradisjon i arbeidet med dødsfall og skifte, mener Rogaland politidistrikt at utviklingen går mer i retning av registreringsarbeid og formidling, noe som tingrettene kan utføre på en like god måte. Denne utviklingen gjør også at den gode kontakten lensmannskontorene ønsker å opprettholde med sine innbyggere ikke er avhengig av oppgavene knyttet til dødsfall og skifte. Namsfogden i Oslo har ingen tradisjon for føring av dødsfall. Tilbakemelding fra namsfogden i Oslo er gjengitt nedenfor i kursiv.

"I Oslo er det ingen tradisjon for å melde dødsfall til Namsfogden. Frem til i dag har Namsfogden bare mottatt noen få henvendelser som er hentet videre til Oslo byfogdembete, som holder til få meter borte i gaten. Det fremstår som dårlig ressursutnyttelse å ha dødsboregistrering som en av namsmannens oppgaver. Selv på steder hvor det er en større tradisjon for å gå til lensmannen med slike hendelser, enn til tingretten, fremstår det som overveiende sannsynlig at valgfriheten i forhold til hvilken myndighet dødsfallet skal meldes til, medfører dobbeltarbeid og uklar rolle og oppgavefordeling mellom Politi/lensmannsetaten og tingretten.

Om begge etater hadde hatt saksbehandlingssystemer som kunne kommunisere direkte ville dobbeltarbeid til en viss grad kunne unngås. En slik tilrettelegging av dagens datasystemer vil trolig bli dyrt og det løser uansett ikke alle utfordringer.

De fleste dødsfallsmeldinger forstås av begravelsebyrå. Det er ingen grunn til at begravelsebyrået ikke skal melde dødsfallet direkte til tingretten. Muligheten for å melde dødsfall til namsfogd, lensmannen og politistasjon med sivile rettspleieoppgaver har dermed først og fremst betydning når private selv melder dødsfallet. I NOU 2007 nr 16 side 67 flg er det redegjort for uheldige omstendigheter som oppstår når ikke tingretten kommer inn i saken så tidlig som mulig. Det er videre et moment at de som melder dødsfall ofte vil ha en rekke spørsmål i forhold til skiftebehandling, arveregler, testamentstolkning m.m. I dagens samfunn blir gjerne slike forhold mer og mer komplekse som følge av endrede familiestrukturer med ulike særreieordninger, særkullsbarn, internasjonale tilknytningsforhold m.m. Domsstolen og domstolens saksbehandlere vil være atskillig bedre kvalifisert til å gi riktig informasjon i slike saker. I politi og lensmannsetaten er det mange som har eller mener de har god kompetanse på området, men det er store variasjoner og ingen kvalitetssikring. Ved lovendringer i forbindelse med arv og skifte, vil det være en overhengende risiko for at variasjon i det faktiske kunnskapsnivå øker. I en slik situasjon fremstår det som åpenbart at det rettsøkende publikum er bedre tjent med å gå direkte til tingretten. Vi kan ikke se at det skulle finnes tungtveiende argumenter for at Politi og lensmannsetaten fortsatt skal ha en rolle i behandling av slike saker. Reformen bør brukes som en mulighet til å rydde opp. Dødsfallsmeldinger bør bare mottas av den instans som forestår den videre skiftebehandlingen. Det er dessuten bare tingretten som har tilgang på opplysninger om det er innlevert testamente til oppbevaring. Det er allikevel intet i veien for at lensmannen, som en ren service overfor befolkningen, f.eks kan veilede i utfylling av skjema og formidle melding om dødsfallet til tingretten pr fax el.l. Omfanget av denne høringen viser med all tydelighet at arv og skifte omfatter svært komplekse problemer hvor det er stort behov for informasjon om konsekvenser av handlinger og

regelverk. I en slik sammenheng må en offentlig tjenesteleverandør vekte seg vel for å gi råd om hvordan noen bør opptre eller hvilke valg de bør gjøre. Konsekvensene av feilaktig eller uheldige "råd" kan være store. Konkret informasjon til det rettsøkende publikum om regler og konsekvenser av ulike alternativer bør fortrinnsvis gis av det organ som behandler skiftesaker.

Namsfogden legger til grunn at det vil være fordelaktig for det enkelte kontor i Politi og lensmannsetaten å få frigjort resurser til annet sivilt eller politifaglig arbeid".

Namsfogden i Oslo har videre gitt følgende tilbakemelding:

"§ 2-3 Registrering og forsegling

Namsfogden er enig i forslaget som fremgår av §§ 2-3 og 8-8 om at det er retten som tar stilling til registrering av boets eiendeler og at det som hovedregel bare foretas registrering om en som har en rettighet i boet krever det, samt at kreveren/boet må dekke omkostningene. Vi kan ikke se noen grunn til at en skal opprettholde ordningen med dette som oppgaver for namsfogd, lensmann eller politistasjon med sivile oppgaver utover de få tilfeller retten kommer til at det er påkrevet med slik bistand. Registreringen kan med hell utøves av private oppdragstakere. En må ikke harne i en situasjon hvor namsmannen automatisk utpekes fordi dette er en billig løsning for boet. For namsfogd, lensmann eller politistasjon med sivile oppgaver, vil dette kunne være svært ressurskrevende oppgaver.

Prioritetsregler

I forslaget § 3-3 og 11-5 jf. § 3-3 fremkommer en prioritetsorden for dekning av forpliktelser. Bestemmelsen bør av hensyn til publikum inneholde en henvisning til hvor en finner bestemmelser som forklarer skillet mellom prioriterte og uprioriterte kreditorer. Folk flest vil ikke forstå dette uten en direkte henvisning.

§ 3-5 Ansvar for avdødes gjeld

Namsfogden i Oslo mener forslaget om å begrense arvingenes ansvar for avdødes gjeld innenfor rammen av boets midler er fornuftig. Namsfogden tiltrer i det vesentlige utvalgets begrunnelse og forslag til utforming av bestemmelse.

Namsfogden i Oslo er enig i at løsningen med begrenset solidaransvar slik det er utformet i utkast til § 3-5, klart er å foretrekke. Bestemmelsen gir et klart insitament til alle arvinger å sørge for at avdødes gjeld dekkes inn før utlodning, samtidig som arvingene slipper å påta seg full risikoen for andre arvingers søkegodhet.

Imidlertid er verken dagens regler eller de foreslåtte bestemmelser til særlig hjelp for avdødes kreditorer, om det er en insolvent arving som overtar boet og umklarer å gjøre opp avdødes forpliktelser. I slike tilfeller vil ofte midlene bli forbrukt innen kort tid eller at de delvis går til å dekke arvingens forpliktelser. Det bør være noe større adgang for avdødes kreditorer til å kreve offentlig skifte, jf. § 8-1, bokstavej, enn det som fremgår av forslaget. Utvidelse av fristen for å kreve offentlig skifte er en stor fordel. Avdødes kreditorer vil ikke ha noen erfaringer å bygge på i forhold til arvingen. Når det først foreligger forhold på arvingens hånd som forringer dekningsmulighetene, vil det gjennomgående være for sent å sette inn tiltak. Bestemmelsen i § 3-4 og § 3-5, 2. ledd siste pkt er neppe tilstrekkelig til indirekte å sikre kreditorenes interesse.

Flytende bo

Det er nyttig at forslaget legger opp til en løsning som vil redusere antallet flytende bo. Slike bo er særlig problematiske når gjelden overstiger aktiva samtidig som det fines ubeheftede aktiva, samt når boets eneste aktiva er pantsatt fullt ut.

Forliksrådets kompetanse

Namsfogden er enig i de foreslåtte endringer i tusteloven § 6-2, 1. ledd bokstav a. Dagens ordning med å "trünge" denne type saker inn i forliksrådsbehandling er ikke heldig og neppe tilsiktet".

Politidirektoratet vil peke på at en løsning hvor dødsfallmeldinger kun skal skje til tingrettene vil redusere antall steder hvor publikum kan registrere dødsfall fra 428 kontor til 68. De ca 360 mulighetene i politiet vil da bortfalle.

Politidirektoratet har ingen prinsipielle innvendinger mot lovforslaget. Det forutsettes i så fall at det etableres sikre rutiner for at politiet uten opphold får melding om dødsfallene og derved kan gjøre nødvendige undersøkelser blant annet med hensyn til om avdøde hadde våpen.

Dersom gjeldene rett opprettholdes må det være en forutsetning at planlagt dødsfallprotokoll i SIAN samhandler med tingretten. Elektronisk samhandling med tingretten vil være ressursparende og feilregistreringer kan elimineres.

Med hilsen

Vidar Refvik
ass. politidirektør

Steinar Talgø
seksjonssjef

Saksbehandler:
Mariann Moe
Tlf: +47 23364136

Kopi til:
Justisdepartementet

Vedlegg:
4 brev

NAMSFOGDEN

MOTTATT

29 APR 2009

Politidirektoratet
Postboks 8051
Dep 031 Oslo

POLITIDIREKTORATET	
29 APR 2009	
Arkiv 08-13	Arkivkode 008
Saksnr 09/1120	Dok.nr. 1

Deres referanse
17 april 2009 Moe

Vår referanse
68/09 ead

Dato
27. april 2009

Høring Forslag til endringer i Skifteloven mv NOU 2007- nr 16

Det vises til e-post fra Politidirektoratet av 17. april 2009 hvor det bes om en uttalelse i forhold til NOU 2007 nr. 16: Forslag til endring i skifteloven - herunder forslag til endring av skifteloven § 12 om melding av dødsfall. Høringsfrist for Namsfogden i Oslo er satt til 24. april 2009. Namsfogden i Oslo bemerker at det dermed er gitt en høringsfrist på ca 5 arbeidsdager i forhold til et dokument på ca 300 sider. Saken ble sendt ut på høring fra departementet i brev av 25. november 2008.

Namsfogden i Oslo må dermed begrense kommentarene til å gjelde noen få bestemmelser.

Forslag til lov om dødsboskifte § 2-1 melding om dødsfall

I Oslo er det ingen tradisjon for å melde dødsfall til Namsfogden. Frem til i dag har Namsfogden bare mottatt noen få henvendelser som er henvist videre til Oslo byfogdembete, som holder til få meter borte i gaten. Det fremstår som dårlig ressursutnyttelse å ha dødsboregistrering som en av namsmannens oppgaver. Selv på steder hvor det er en større tradisjon for å gå til lensmannen med slike hendelser, enn til tingretten, fremstår det som overveiende sannsynlig at valgfriheten i forhold til hvilken myndighet dødsfallet skal meldes til, medfører dobbeltarbeid og uklar rolle og oppgavefordeling mellom Politi/lensmannsetaten og tingretten.

Om begge etater hadde hatt saksbehandlingssystemer som kunne kommunisere direkte ville dobbeltarbeid til en viss grad kunne unngås. En slik tilrettelegging av dagens datasystemer vil trolig bli dyrt og det løser uansett ikke alle utfordringer.

De fleste dødsfallsmeldinger forestås av begravelsesbyrå. Det er ingen grunn til at begravelsesbyrået ikke skal melde dødsfallet direkte til tingretten. Muligheten for å melde dødsfall til namsfogd, lensmannen og politistasjon med sivile rettspleieoppgaver har dermed først og fremst betydning når private selv melder dødsfallet. I NOU 2007 nr 16 side 67 fig er det redegjort for uheldige omstendigheter som oppstår når ikke tingretten kommer inn i saken så tidlig som mulig. Det er videre et moment at de som melder dødsfall ofte vil ha en rekke spørsmål i forhold til skiftebehandling, arveregler, testamentstolkning mv. I dagens

Namsfogden i Oslo

Postboks 8155 Dep, 0033 Oslo
Besøksadresse: Pilestredet 19
Telefon: 21 01 47 00 Faks: 21 01 47 01
Åpningstid: 08.30 - 15.00

Org.nr.: 988 894 907
Bankkonto: 7694.05.12820
IBAN: NO6176940512820 eller
SWIFT/BIC: DNBANOKK

samfunn blir gjerne slike forhold mer og mer komplekse som følge av endrede familiestrukturer med ulike særreieordninger, særkullsbarn, internasjonale tilknytningsforhold mv. Domstolen og domstolens saksbehandlere vil være atskillig bedre kvalifisert til å gi riktig informasjon i slike saker. I politi og lensmannsetaten er det mange som har eller mener de har god kompetanse på området, men det er store variasjoner og ingen kvalitetssikring. Ved lovendringer i forbindelse med arv og skifte, vil det være en overhengende risiko for at variasjon i det faktiske kunnskapsnivå øker. I en slik situasjon fremstår det som åpenbart at det rettssøkende publikum er bedre tjent med å gå direkte til tingretten. Vi kan ikke se at det skulle finnes tungtveiende argumenter for at Politi og lensmannsetaten fortsatt skal ha en rolle i behandling av slike saker. Reformen bør brukes som en mulighet til å rydde opp. Dødsfallsmeldinger bør bare mottas av den instans som forestår den videre skiftebehandlingen. Det er dessuten bare tingretten som har tilgang på opplysninger om det er innlevert testamente til oppbevaring. Det er allikevel intet i veien for at lensmannen, som en ren service overfor befolkningen, f.eks. kan veilede i utfylling av skjema og formidle melding om dødsfallet til tingretten pr. fax el.l. Omfanget av denne høringen viser med all tydelighet at arv og skifte omfatter svært komplekse problemer hvor det er stort behov for informasjon om konsekvenser av handlinger og regelverk. I en slik sammenheng må en offentlig tjenesteleverandør vokte seg vel for å gi råd om hvordan noen bør opptre eller hvilke valg de bør gjøre. Konsekvensene av feilaktig eller uheldige "råd" kan være store. Konkret informasjon til det rettssøkende publikum om regler og konsekvenser av ulike alternativer bør fortrinnsvis gis av det organ som behandler skiftesaker.

Namsfogden legger til grunn at det vil være fordelaktig for det enkelte kontor i Politi og lensmannsetaten å få frigjort resurser til annet sivilt eller politifaglig arbeid.

§ 2-3 Registrering og forsegling

Namsfogden er enig i forslaget som fremgår av §§ 2-3 og 8-8 om at det er retten som tar stilling til registrering av boets eiendeler og at det som hovedregel bare foretas registrering om en som har en rettighet i boet krever det, samt at rekvirenten/boet må dekke omkostningene. Vi kan ikke se noen grunn til at en skal opprettholde ordningen med dette som oppgaver for namsfogd, lensmann eller politistasjon med sivile oppgaver utover de få tilfeller retten kommer til at det er påkrevd med slik bistand. Registreringen kan med hell utøves av private oppdragstakere. En må ikke havne i en situasjon hvor namsmannen automatisk utpekes fordi dette er en billig løsning for boet. For namsfogd, lensmann eller politistasjon med sivile oppgaver, vil dette kunne være svært resurskrevende oppgaver.

Prioritetsregler

I forslaget § 3-3 og 11-5 jf. § 3-3 fremkommer en prioritetsorden for dekning av forpliktelser. Bestemmelsen bør av hensyn til publikum inneholde en henvisning til hvor en finner bestemmelser som forklarer skillet mellom prioriterte og uprioriterte kreditorer. Folk flest vil ikke forstå dette uten en direkte henvisning.

§ 3-5 Ansvar for avdødes gjeld

Namsfogden i Oslo mener forslaget om å begrense arvingenes ansvar for avdødes gjeld innenfor rammen av boets midler er fornuftig. Namsfogden tiltrer i det vesentlige utvalgets begrunnelse og forslag til utforming av bestemmelse.

Namsfogden i Oslo er enig i at løsningen med begrenset solidaransvar slik det er utformet i utkast til § 3-5, klart er å foretrekke. Bestemmelsen gir et klart insitament til alle arvinger å sørge for at avdødes gjeld dekkes inn før utlodning, samtidig som arvingene slipper å påta seg full risikoen for andre arvingers søkegodhet.

Imidlertid er verken dagens regler eller de foreslåtte bestemmelser til særlig hjelp for avdødes kreditorer, om det er en insolvent arving som overtar boet og unnlater å gjøre opp avdødes forpliktelser. I slike tilfeller vil ofte midlene bli forbrukt innen kort tid eller at de delvis går til å dekke arvingens forpliktelser. Det bør være noe større adgang for avdødes kreditorer til å kreve offentlig skifte, jf. § 8-1, bokstav j, enn det som fremgår av forslaget. Utvidelse av fristen for å kreve offentlig skifte er en stor fordel. Avdødes kreditorer vil ikke ha noen erfaringer å bygge på i forhold til arvingen. Når det først foreligger forhold på arvingens hånd som forringer dekningsmulighetene, vil det gjennomgående være for sent å sette inn tiltak. Bestemmelsen i § 3-4 og § 3-5, 2. ledd siste pkt er neppe tilstrekkelig til indirekte å sikre kreditorenes interesse.

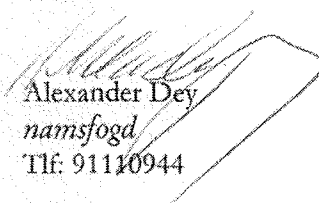
Flytende bo

Det er nyttig at forslaget legger opp til en løsning som vil redusere antallet flytende bo. Slike bo er særlig problematiske når gjelden overstiger aktiva samtidig som det fines ubeheftede aktiva, samt når boets eneste aktiva er pantsatt fullt ut.

Forliksrådets kompetanse

Namsfogden er enig i de foreslåtte endringer i tvisteloven § 6-2, 1. ledd bokstav a. Dagens ordning med å "tvinge" denne type saker inn i forliksrådsbehandling er ikke heldig og neppe tilsiktet.

Med hilsen

Alexander Dey
namsfogd
Tlf: 91110944

Saksbehandler:
Alexander Dey

Kopi til:

Vedlegg:

POLITIET

Politidirektoratet
Att. Mariann Moe

MOTTATT

19 MAI 2009

POLITIDIREKTORATET	
18 MAI 2009	
Aktiv	Arkiv
08-13	008
Saksnr	Dok.nr
08/3106	5

Deres referanse
2008/03106-4 008

Vår referanse

Dato
13. mai 2009

Høring – Nou 2007: 16 Ny skiftelovgivning

Viser til departementets høringsbrev med vedlegg.

I henhold til dagens regelverk er det valgfritt for publikum om dødsfall skal meldes til politi- og lensmannsetaten eller tingretten. Utvalget foreslår at valgmuligheten skal falle bort og at det nå kun skal være mulig å melde dødsfall til tingrettene.

Namsfogden i Asker og Bærum er i mot denne endringen og vil i det følgende gjøre gjeldende hvorfor vi mener man bør holde fast ved dagens ordning.

Publikum har for det første et behov for å kunne henvende seg til en lokal instans. Spesielt utenfor de større byene er det lang erfaring med å henvende seg til det lokale lensmannskontoret. Enkelte fylker har kun et par tingretter som skal betjene publikum. Det vil derfor oppstå store geografiske avstander for publikum som ønsker bistand. Både de økte avstandene og reduksjon av kontorer vil føre til redusert service. I tillegg vil det kunne føre til økte kostnader for publikum som må reise lengre og eventuelt ta seg fri fra jobb for å reise til nærmeste tingrett.

Ved å overføre arbeidet med dødsfallsregistreringen til tingrettene mister man også noe av den lokalkunnskapen de ansatte i politi- og lensmannsetaten besitter. Arbeidet består i stor grad av innsamling av relevante faktaopplysninger og videreformidle dette på en hensynsfull og betryggende måte. Dette er oppgaver de ansatte i politi- og lensmannsetaten er særlig trent til å utføre og hvor man i tillegg har stort utbytte av lokalkunnskap. Både dette og den nære kontakten med publikum og begravelsesbyråene bidrar til å øke kvaliteten på behandlingen av disse sakene. På de mindre stedene varsles også dødsfallene i større grad av pårørende og ikke av begravelsesbyråene. I disse tilfellene yter lensmannsetaten verdifull bistand til de pårørende ved sin veiledningsplikt. Dette aspektet bør ikke undervurderes og en lovendring hvor dødsfallene meldes direkte til tingrettene vil føre til et dårligere veiledningstilbud til publikum.

Asker og Bærum politidistrikt

Namsfogden i Asker og Bærum opplever at det i dag er et godt samarbeid med stedlig tingrett. Etter vår oppfatning overdriver utvalget argumentene med at det foreligger en uklar og uheldig ansvarsfordeling. For vår del synes ansvarsfordelingen klar ved at vi foretar selve dødsfallsregistreringen og videresender opplysninger til riktig myndighet, mens tingretten foretar den videre saksbehandlingen. Dette er en klar arbeidsfordeling og en god utnyttelse av de ressursene det enkelte kontor er i besittelse av. Etter vår oppfatning innhenter vi en del opplysninger som er til stor hjelp for tingretten. Vi er enige i at det per i dag foreligger noe dobbeltbehandling, men dette bør enkelt kunne løses ved bedre samkjøring og tekniske løsninger.

For øvrig har vi ingen bemerkninger til utvalgets innstilling

Med hilsen

Camilla Lein Damsleth

Namsfogd

Saksbehandler:

Yngvar Larsen

Avdelingsleder

POLITIET

Politidirektoratet

POLITIDIREKTORATET	
22 MAI 2009	
Arkiv 08-13	Arkivkode 008
Saksnr. 08/3106	Dok.nr. 7

Deres referanse

Vår referanse
2009/1532-2 008

Dato
18.05.2009

Høring - NOU 2007: 16 Ny skiftelovgivning

Det vises til Politidirektoratets høringsbrev med vedlegg

Praksis i Rogaland politidistrikt

I Rogaland politidistrikt har vi 16 lensmannskontorer og 2 namsfogdkontorer. I løpet av 2008 ble det mottatt 1265 dødsfallsmeldinger i distriktet.

Lensmannskontorene mottar melding om dødsfall fra begravelsesbyråer i hovedsak og registrer opplysninger om avdøde i dødsfallsprotokollen og videresender melding til folkeregister, kirkegårdsmyndigheter og til Nav. Dermed oversendes opplysningene til tingretten som forestår det videre arbeidet med bl.a. utferdigelse av skifteattest.

Namsfogden i Stavanger, som er den største enheten innen sivil rettspleie i politidistriktet, har ingen oppgaver i forbindelse med dødsfall og skifte. Namsfogden i Sandnes registrer i dødsfallprotokollen på grunnlag av forevist legeerklæring og melding om dødsfall og videresender melding til kirke, folkeregister og Nav. Enheten har ingen veiledningsfunksjon i forhold til skiftespørsmål og ordningen fungerer på en måte som i høringen er nevnt "lokal avtale" med tingretten.

I Rogaland politidistrikt er det tre tingretter som er lokalisert i Eigersund (Dalane), Sandnes (Jæren) og Stavanger (Stavanger). Tingrettene er plassert i regionsentra i distriktet og avstandene for publikum som vil besøke tingrettene må sies å være relativt overkommelige.

I forbindelse med endringer i rettskretsene i 2007 sendte Sorenskriver i Stavanger tingrett et brev med retningslinjer for registrering av dødsfall til alle lensmannskontorer og begravelsesbyråer i politidistrikter. Her fremgår det en anbefaling om at pårørende alltid henvises til tingretten for råd og veiledning.

Rogaland politidistrikt

Rogaland politidistrikt

Politimesteren sin vurdering

Politimesteren i Rogaland vil støtte innholdet i forslaget som er til høring og kommentere noen forhold omkring det som er foreslått i kapittel 7.

En er av den oppfatning at hvis tingrettene skal forestå behandling av arbeidsoppgavene innen dødsfall og skifte, så vil det medføre et like godt og bedre tjenestetilbud til publikum. Færre aktører vil kunne gi et større fagmiljø og kontinuerlig saksbehandling hos tingrettene. Saksområdet vil fremstå som mer helhetlig organisert til beste for det faglige innholdet og for publikum.

Kommunikasjon hva angår tilgjengelighet og infrastruktur og ikke minst elektronisk kommunikasjon er blitt bedre med årene, og vil i fremtiden bli enda bedre. Det synes da riktig å organisere disse oppgavene under tingrettene slik utvalget foreslår, selv om det for noen som bor i distriktene vil måtte reise litt lenger.

På den annen side er arbeidet med dødsfall og skifte noe som har lang tradisjon hos distriktets lensmenn. For noen lensmenn har en reduksjon av enkelte arbeidsoppgaver bla passutstedelser ført til bekymring for at kontorene på sikt blir utarmet og nedlagt.

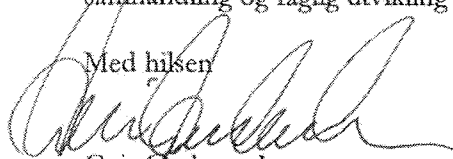
Imidlertid har utviklingen gått mer i retning av registreringsarbeid og formidling, noe som en tror ansatte i tingretten kan utføre på en like god måte. Her har en erfaring med de samme oppgavene og ikke minst vil nærheten til dommerne føre til faglig trygghet og god veiledning og en mer rasjonell drift.

Det kan fremstå som dobbeltarbeid når enheter i politiet registrerer opplysninger og oppretter sak, tar ut skjema og sender i posten til tingretten som så registrerer det inn på nytt i sitt system.

Befatningen publikum har med dødsfall og skifte hos lensmannen fremstår ikke som hyppig. Det er tross alt få ganger en som pårørende i løpet av et liv har behov for å oppsøke lensmannen i det ærendet. Den gode kontakten lensmannskontorene ønsker å ha(r) med sine innbyggere vil ikke være avhengig av oppgavene knyttet til dødsfall og skifte.

For en tid tilbake ble sekretariatsfunksjonen til forliksrådet overført til lensmenn og namsfogder. En ble da tilført en større oppgave en det som nå foreslås overført til tingrettene. Det har ført til en mer enhetlig organisering og har sammen med tilpassede tekniske løsninger medført et stort løft med henblikk på kvalitet og likebehandling. Det at oppgavene i sin helhet ble lagt til en organisasjon, har skapt bedre forutsetninger for samhandling og faglig utvikling til beste for publikum.

Med hilsen

Geir Gudmundsen

Politimester

Saksbehandler:

Øyvind Time

Tlf: 97194532

POLITIET

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep.
0031 OSLO

POLITIDIREKTORATET	
22 MAI 2009	
Arkiv 08-13	Arkivkode 008
Saksnr. 08/3106	Dok.nr. 6

Dyktar referanse
2008/03106

Vår referanse
2009/00737-2 770

Dato
19.05.2009

Høyring: NOU 2007:16 ny skiftelov m.m.

Det er utan tvil viktig med ei oppjustering av dei reglar og rutinar som gjeld for melding om dødsfall. Ved enkel bruk av datateknologi vil det vera mulig å forenkla rutinar vesentleg. I dei fyrste planane for SIAN var det lagt inn ein modul for føring av dødsfall og denne skulle samkjørast med tingretten sine system. Av ein eller annan grunn har dette ikkje vorte gjennomført. Rutinane omkring dødsfallsmelding må koordinerast mellom dei instansar som har ansvar.

I dokumentet er opplyst at legeerklæring om dødsfall vert levert av pårørande eller gravferdsbyrå. Dette er ikkje tilfelle i vårt distrikt. Så langt ein kjenner til, er det berre i unntak at dette skjer. Lege eller institusjon sender dette dokumentet for det meste til lensmannskontor, men i dei kommunar tingretten har kontor går meldinga direkte til den. Det synes diverre å vera eit faktum at mange legar ikkje prioriterer desse meldingane. Dette fører til forseinking av prosessen og mykje ekstraarbeid med purring.

- Utan at ein har lese heile dokumentet, kan det synast som om det ligg føre ei kraftig undervurdering av den arbeidsmengda som i dag vert utført på lokale lensmannskontor i distrikta. Det vert hevda at gravferdsbyråa samlar inn og leverer alle opplysningar. I vårt politidistrikt er dette svært varierande. I mange tilfelle kjem det inn berre ei melding med ein kontaktperson oppgitt. Lensmannskontoret må så, i kontakt med dei pårørande, henta inn nødvendige opplysningar. Ofte vil det samtidig bli levert ut nødvendige skjema og gitt hjelp med utfylling. Sjølv om det er kommentert i pkt. 7.2.1.2 at det er store skilnader på by og land, kan ein få inntrykk av at konklusjonane i dokumentet byggjer på opplysningar frå sentrale strom og at det verkelege liv i mykje av landet ikkje er lagt vekt på.
- Det er her snakk om folk som er inne i ei vanskeleg tid. Mange av dei er eldre og dei har begrensa kunnskapar om data, internett m.m. Ein del har og slutta å kjøra

Haugaland og Sunnhordland politidistrikt

Politimeisteren, besøk: Smedasundet 50
Post: Postboks 278, 5501 HAUGESUND
Tlf: 52 86 80 00 Faks: 52 86 81 50
E-post: post.haugalandogsunnhordland@politiet.no

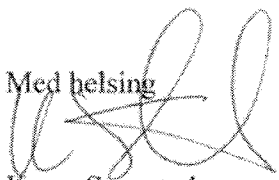
Org. nr.: 983998380
Bankgiro: 7694.05.11522

bil. På landsbygda er det lenge mellom bussavgangar. Ein tur til tingretten vert då gjerne ein dagstur. Alternativet er taxi eller at ein eller annan pårørande kjører. I vårt politidistrikt vil dei med lengst reiseveg ha mellom 2 og 3 timar i bil kvar veg. Ein kan ikkje sjå fornuftige grunnar for at publikum skal påførast ekstra byrder når det i dag finnes eit kontor lokalt der ein kan få den hjelp som trengst. Det finnes svært mykje god kompetanse på dette feltet ute på lensmannskontora og publikum har tradisjon for å gå der for å få hjelp.

- Det kan stillast spørsmål ved om det er vurdert tilstrekkeleg den ekstra arbeidsmengde tingrettane vil få når dei skal overta all den rådgjeving som i dag skjer på lensmannskontora. Svært mange saker er berre utfylling av uskifteerkl. og heimsovergang på fast eigedom. Dei fleste slike saker blir nok i dag ordna på lensmannskontor eller privat. Dei saker som i dag endar hos tingretten er dei med større utfordringar. Vil tingretten ha kapasitet til hjelpa alle? Står ein ikkje i fare for at saksmengda vert så stor at dei ikkje har tid til å hjelpa dei som verkeleg treng det?

Dokumentet legg stor vekt på rasjonalisering av rutinar og kvalitet på rådgjeving. Ein kan stilla spørsmål ved om ein ikkje er i ferd med å rasjonalisera bort omsynet til dei pårørande. Vil omlegginga føre til at publikum må oppsøkje advokat for å få hjelp med oppgåver som er det offentlege sitt ansvar?

Med helsing

Kaare Songstad
Politimeister

Sakshandsamar:
Svein Lunde
Tlf: 53458900